

Formació a Heraklion, 8 a 12 de juliol de 2024 (viatge a la CEE)

Només conec un país de la UE, França. Hi acostumo a anar amb els alumnes de B2 sota el paraigua de l'Erasmus, en el context del Batxibac. I per acumulació de serveis, enguany m'ha sorgit la possibilitat de gaudir d'aquest projecte en tant que professor, i d'anar a fer un curs d'una setmana a Creta. És a dir, d'eixamplar la mirada i anar a veure què es mou per altres contrades. Així doncs, banda dels continguts del curs (que resumiré tot seguit), també he pogut observar el funcionament d'un altre país de la UE.

El plantejament del curs era molt general: *ICT and digital tools in Education*. Primer, amb una base teòrica molt potent però molt discutible (evidentment, no hi havia ni voluntat ni espai per la discussió). El discurs del professor era un calc de la part del nostre currículum (set 22) dedicada a la competència digital. Sembla que això ve donat des de dalt. Domini dels nous llenguatges, comunicació actualitzada i la necessitat de ser creatius en TIC per posar a dia les nostres classes, etc, ja ho coneixem, tot això.

Després, van venir les sessions on es treballaven els grans eixos: revisar eines clàssiques per intentar extraure'n el màxim de suc i mirar de lligar-les entre elles (vincular-les, exportar-les des d'un classroom, moodle de base o similars. És una idea en la línia de com gestiona la Nora l'avaluació de química des de l'additio, per exemple). Tot seguit, ràpida incursió en la IA i les possibilitats que ens ofereix als docents: llàstima de no haver pogut aprofundir més en aquest punt perquè, per programa, s'havia de tornar cap enrere, a la gamificació (part del curs que no m'interessa gens perquè no hi crec, per experiència, de quan era professor de francès). De totes maneres, quan el formador anava una mica més enllà en la creació d'eines amb la IA, sempre ho feia des del seu compte de pagament. No ha quedat gens clar que a partir de les pàgines d'IA lliures de pagament puguem filar gaire prim... Finalment, la classe més complerta, sobre l'elaboració de vídeos amb explicacions (PPT o altres), i amb la possibilitat de fer classe virtual en directe (treball amb OBS). Aquesta eina és ideal per cursos semipresencials o en el cas de pandèmia, però cal un domini de la cosa i molt d'hàbit perquè esdevingui realment útil en l'intercanvi amb l'alumnat (en el context Batxibac, és una eina a tenir en consideració per algunes classes invertides que planteja la Cristina a Història de França, per exemple).

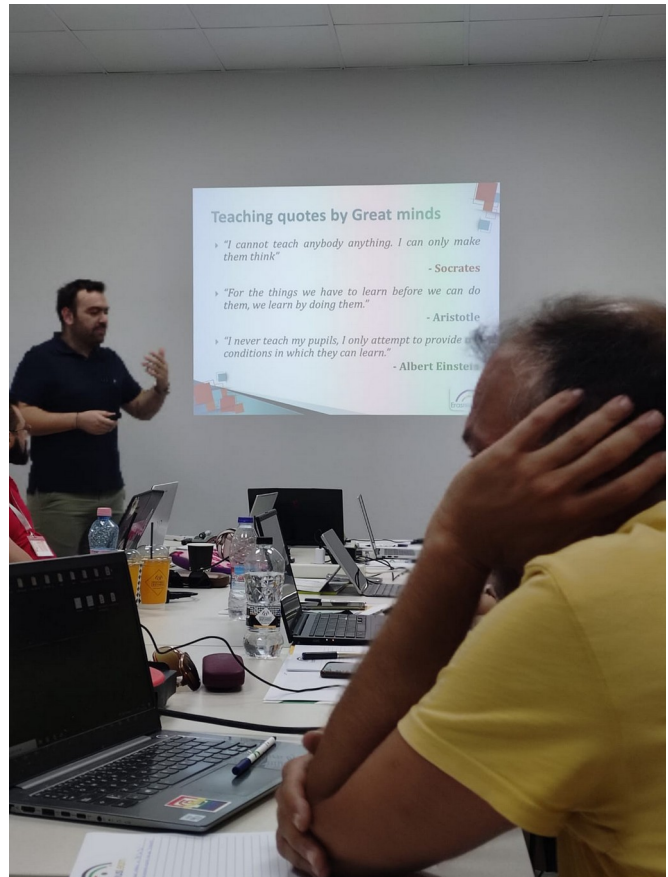

He conegut gent d'origens molt diversos (cap francès), i he establert lligams amb alguns professors, un dels objectius del curs. M'ha cridat l'atenció la diferència entre nosaltres en tres aspectes. Primer, en tot allò relatiu als currículums. No he pogut aprofundir gaire, però m'ha sorprès molt la diversitat de

plantejaments (pensava que les directrius europees ens acotaven molt més). Després, en la disparitat de nivells de destresa en l'ús de la màquina (pensava que jo era molt incompetent i encara me n'he sortit prou bé!). Finalment en la qüestió de la *lingua franca*: tots tenim els mateixos diplomes d'anglès, però sort de la comunicació gestual, perquè aquí, tothom parla una llengua estrangera diferent!

No em puc deixar estar de tornar un moment a l'inici, a tot allò relatiu a la "filosofia" del curs. A la foto podem veure el formador citant grans figures del pensament occidental (i encara més, just després, esmentant tota la trepa cognitivista, Vygotskys, Piagets, Jakobsons & co). És la clàssica cuirassa que hom (es) posa per davant quan l'ha de dir molt grossa i no té ganes de discutir-ne: apa, jo ja t'he citat a Sòcrates, ara traiem el kahoot de torn!

No deixa de ser el tema central, i estem condemnats a seguir pensant-hi (crec que els grans escandinaus ja s'estan tirant enrere, i molts docents estan reprogramant amb un antivirus TIC anomenat paper i llapis). Els modes d'aprenentatge i la comunicació en si es revolucionen amb les TIC? O són només afegitons sobre un previ que hem de seguir pensant i treballant prèviament... No podrem evitar de seguir discutint en aquesta línia (suposo que ens passa a tots i que serà un dels grans temes de la següent temporada a ca l'xtec). En qualsevol cas, més enllà dels continguts, la teoria de tot plegat és el que més m'interessa (no ho puc evitar!)

Per la majoria dels participants, la gràcia del viatge, evidentment, també residia en l'aspecte turístic. Per mi, no. Les platges, les cales, la calor, l'oli i les oliveres, les runes, el mar i la terra em són massa familiars com per fascinar-me. Ni natura, ni cultura m'han cridat l'atenció. Bé, sí, potser la posta de sol al mar, a la inversa que a casa, però poca cosa més.

En aquest sentit, cal criticar una mica el plantejament de l'organització i del formador. He notat que es donava massa per entès que el curs era una excusa per després anar a fer allò que importa: matí de feina pesada i tarda d'esbarjo. No hi havia dinàmiques de grup per l'intercanvi. Es respectava massa la diferència (els romanesos junts, els italians a banda, etc). Ni tant sols ens animaven a realitzar tasques que ens obliguessin a interactuar entre grups. Els contactes que he fet han estat a les pauses, al bus, a corre-cuita... Tampoc puc afirmar que en 5 dies es pogués aprofundir gaire, però haguessin pogut fomentar una mica més l'intercanvi des de l'organització. I doncs, he de concloure que el curs no és gaire aconsellable per aquell que vulgui créixer en *ICT and digital tools in Education* o per aquell que vulgui anar a conèixer professors d'altres cultures i maneres de fer diverses. (Això no vol dir que jo no n'hagi tret suc! Estic molt agraït de l'experiència, he après i he fet contactes, però per iniciativa meva, no pel plantejament de base).

En aquest tipus de sortides prefereixo activar la mirada sociològica (turisme dinàmic, res de descans contemplatiu. Geografia humana, més interessant que la paisatgística!). Així és com gaudeixo i aprenc més. I doncs, he intentat recórrer al màxim el nucli urbà i les seves immediates contrades.

Heraklion caòtica i reconstruïda a corre-cuita després de ser arrasada a la WW2, té com a epicentre l'aeroport, el malson dels turistes. No hi ha gaire pla urbanística, i els busos fan el que poden. És clar que Creta és la darrera de les illes a explotar, i que tot just comença a experimentar la revolució turística (no n'està programada). Allò que més m'ha sorprès és la doble economia que es genera. Els preus són els mateixos que a casa (súpers, botigues, benzineres), però ja sabem que els sous dels grecs són molt inferiors, i que el país tot just comença a treure el cap de la terrible recessió que ha viscut a partir de la gran crisi. Ara bé, els habitants de Creta són humils, no pobres: com s'ho fan? Si ens fixem en la segona línia de la ciutat, veurem bidons de benzina amunt i a vall, relacions d'intercanvi de material, regals, favors... Autogestió i absència total de les institucions (només he vist 2 polis l'últim dia, a l'aeroport). A primera línia, les benzineres i els súpers xerren aquell anglès estrany.

Un exemple, els bitllets d'autobús. No hi ha cap central de venda, i les màquines no funcionen. Si tens sort, hi ha una cadena de súpers que ven tiquets. Si no, la senyora de la foto te'ls ven, però més cars. Si no, el conductor te'ls ven, però al doble de preu. I no hi ha cap rebut enlloc, cap control... No sé si això és propi de Grècia o de les illes (però a Tenerife això no passa!).

Ambdues diferències, al matí al curs i a la tarda per la ciutat, m'han fet pensar en com de lluny n'estem de la UE. Diuen que hi ha dos ritmes dins la UE, jo en veig més de dos. Potser tants com nacions la componen? En qualsevol cas, és clar que el pes dels Estats (les seves circumstàncies, els seus vicis i les seves virtuts), és a dir, un imaginari cultural més arrelat en el XIX que no pas en el XXI, segueix sent central en tot plegat. Crec que encara som més a prop de la CEE que de la UE.

Miquel Ferrés